

Rybak śródlądowy

622201

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Głównym celem pracy rybaka jest planowe wykonywanie prac związanych z produkcją (połowami) ryb w zbiornikach śródlądowych tj. jeziorach stawach, rzekach i sztucznych zbiornikach. Podstawowe zadania obejmują:

dokonywanie odłowów i połowów ryb oraz przygotowanie ryb do sprzedaży,

wykonywanie i naprawa sieciowych narzędzi służących do połowu,

zarybianie zbiorników wodnych w odpowiednie gatunki ryb i podnoszenie wydajności tych zbiorników,

zarybianie młodym narybkiem wód śródlądowych,

żywienie i dożywanie ryb w różnych zbiornikach,

kontrolowanie stanu zdrowotnego ryb oraz kontrolowanie urządzeń do odpływu i dopływu wody, zwalczanie niepotrzebnej roślinności w tych zbiornikach,

pobieranie próbek wody i ryb do badań,

konserwowanie łodzi oraz innego sprzętu rybackiego,

przeprowadzanie obserwacji zbiorników wodnych w ciągu całego roku, przygotowanie zimowisk ryb,

przestrzeganie przepisów ochrony środowiska, zwłaszcza wód.

Wykonując swoją pracę rybak śródlądowy dokonuje napraw, konserwacji sprzętu rybackiego, maluje łodzie, usuwa usterki w urządzeniach mechanicznych (np. silnik łodzi), w agregatach elektrycznych. Musi oczywiście posiadać do tego odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia. Korzysta przy tym z różnych ręcznych narzędzi (klucze, młotek, wiertarka). Karmiąc ryby przewozi paszę korzystając z wózków, taczki, czy traktora z przyczepą, obsługuje kosiarki podczas ścinania traw w spuszczonej stawach. Wykonując prace melioracyjne, oczyszczając kanały nawadniające i spustowe posługuje się np. łopatą lub - jeśli posiada uprawnienia - pracuje na koparce. Podczas wyładunku i załadunku narybku, odłowionej ryby, czy zakupionego sprzętu i narzędzi - pracuje przenosząc, podając skrzynie i inne przedmioty. Podczas odłowów pracując na łodzi ustawia i rzuca sieci, na stawach po spuszczeniu wody specjalnymi czerpakami podnosi rybę przekładając ją do pojemników.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca rybaka odbywa się w różnych miejscach: przede wszystkim na wlnym powietrzu, na wodzie, ale także w budynkach (hale produkcyjne, magazyny), w kabinach pojazdów. Z tym związana jest pewna uciążliwość wynikająca z konieczności dłuższego przebywania w jednym miejscu bez względu na ponujące warunki atmosferyczne, np. praca na łodzi podczas deszczu, gdy występuje niska bądź zmienna temperatura powietrza czy podczas mrozu gdy prowadzi się odłowy na zamrożniętych jeziorach.

W zawodzie rybaka istnieje też zwiększone ryzyko wypadków takich jak utonięcia, urazy mechaniczne, złamania kończyn czy też coraz częściej zdarzające się pobicia na skutek kontaktów z kłusownikami.

warunki społeczne

Praca rybaka ma dwojaki charakter jest to praca zespołowa i indywidualna. Rybak kontaktuje się ze swoim przełożonym, który wyznacza określone zadania, czynności, które trzeba wykonać. Jednocześnie w swojej pracy musi współpracować z kolegami z tzw. brygady rybackiej. Wspólnie przygotowują oni, konserwują i naprawiają sprzęt wykorzystywany podczas pracy związanej z zarybianiem, odłowem, transportem i magazynowaniem złowionych ryb. Przede wszystkim współpraca w ramach brygady konieczne jest jednak podczas połowów i odłowów ryb. Kontakty z ludźmi są zatem dość częste, a niekiedy niezbędne.

Rybak zajmuje się również pilnowaniem, ochroną zbiorników wodnych, w który znajduje się hodowana ryba, ochroną przed dewastacją sprzętu i ochroną przed nielegalnymi połowami, czyli kłusownictwem. Tego typu zadania mogą doprowadzić do powstawania konfliktów.

warunki organizacyjne

Rybak pracuje od 6 do 9 godzin. Godziny pracy nie są stałe, są wyznaczane przez przełożonego, mogą być uzależnione od warunków atmosferycznych, praca jest wykonywana zarówno w dzień jak i w nocy, jak również w dni wolne od pracy. Czasami konieczny jest wyjazd do innej miejscowości, jest to związane z transportem materiału zarybieniowego lub zakupem niezbędnego sprzętu czy materiałów służących do produkcji. Funkcje i zależności organizacyjne w tym zawodzie związane są z wielkością zakładu rybackiego jak też tym na jakim akwenie rybak pracuje. Najczęściej praca rybaka jest nadzorowana, stanowisko to znajduje się najniżej w hierarchi organizacyjnej danego zakładu rybackiego. Choć zdarza się też tak, że rybak samodzielnie prowadzi zakład i zajmuje się odłowem ryb np. na dzierżawionych wodach. Wówczas ponosi on odpowiedzialność za funkcjonowanie zakładu i może pełnić funkcję przełożonego wobec zatrudnianych przez siebie ludzi.

Podczas wykonywania swoich czynności rybak nosi ubranie robocze, w tym specjalistyczne, np. nieprzemakalne kurtki, buty, płaszcze.

Wymagania psychologiczne

W pracy rybaka określone sprawności sensomotoryczne są wręcz niezbędne np. koordynacja wzrokowo - ruchowa (współdziałanie narządów wzroku i słuchu pozwalające na równoczesne posługiwanie się nimi), zręczność rąk, umożliwiająca sprawne i szybkie wykonywanie różnych czynności przy użyciu obu rąk. Jest to

szczególnie ważne przy reperacji sieci rybackich. Inne niezbędne cechy to duża elastyczność działania, cierpliwość, jak również bardzo ważna umiejętność współdziałania - rybacy pracują w brygadach więc muszą mieć do siebie zaufanie i doskonale radzić sobie w trudnych sytuacjach.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Pracę rybaka zalicza się do prac ciężkich. Niezbędna jest wysoka ogólna wydolność fizyczna, duża sprawność układu krążenia, układu kostno - stawowego, układu mięśniowego i narządów równowagi. Rybak przeważnie pracuje w ruchu, często musi coś dźwigać, przenosić, ciągnąć. Względny przeciwwskazaniem zdrowotne są wady układu kostno - stawowego, natomiast wśród bezwzględnych przeciwwskazań wymienia się choroby układu nerwowego, niewydolność układu krążenia i zaburzenia narządów równowagi. Dopuszcza się możliwość zatrudnienia osób niepełnosprawnych z niedorozwojem umysłowym niewielkiego stopnia, z chorobą psychiczną w okresie remisji i osób niedosłyszących. Konieczna jest jednak w tym wypadku pozytywna ocena lekarska, dopuszczająca do pracy w tym zawodzie.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie rybaka śródlądowego wskazane jest posiadanie co najmniej wykształcenia podstawowego. Preferuje się absolwentów zasadniczych szkół rybackich. Rybak nabiera określonego doświadczenia zawodowego i umiejętności na drodze praktyki zawodowej. Poznaje charakter i specyfikę pracy rybaka w zależności od typu zbiornika wodnego na którym gospodaruje dane przedsiębiorstwo rybackie. Pomocne przy poszukiwaniu pracy w tym zawodzie jest posiadanie uprawnień sternika łodzi motorowych, obsługi agregatów elektrycznych czy ratownika wodnego, mile widziane jest posiadanie prawa jazdy kategorii B i T.

Oprócz wymienionych warunków bardzo duże znaczenie ma miejsce zamieszkania kandydata oraz jego stosunek do służby wojskowej, często również tradycja rodzinna. Przy zatrudnianiu zdecydowanie preferowani są mężczyźni.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Możliwości awansu zawodowego, w znaczeniu osiągania wyższych stopni w hierarchii organizacyjnej, są ograniczone - można zostać brygadzystą oraz mistrzem rybackim. Istnieje możliwość zakładania przez rybaków spółek, które mogą gospodarować na niewielkich stawach hodowlanych lub prowadzić połowy na rzekach. Konieczne jest wówczas posiadanie stosownego kapitału, który umożliwiłby podjęcie samodzielnej działalności gospodarczej.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W zawodzie rybaka śródlądowego mogą podjąć pracę osoby starsze, pod warunkiem, że posiadają doświadczenie w takiej pracy i cechuje je dobry stan zdrowia. Jednak górna granica wieku nie powinna przekraczać 45-50 lat.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- rybak morski
- technik rybactwa
- rolnik upraw polowych

Polecana literatura

Szczerbowski J. A., Rybactwo śródlądowe. Instytut Rybactwa Śródlądowego, Olsztyn, 1993.

Prawocheński R., Rybactwo. PWN, Warszawa, 1976.